

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties (BZK)
Dhr. C.B.F. Kuijpers
Postbus 20001
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
26 november 2020
Kenmerk
TRE/U202000984
Telefoon
06 20897891
Bijlage(n)
1

Onderwerp

Aanbieding rapport VNG Realisatie Quickscan Tijdelijke wet
verkiezing covid-19

Geachte heer Kuijpers,

In het Bestuurlijk Overleg Bestuur en Democratie (BOBD) op 29 oktober jl. heeft minister Ollongren toegezegd de uitvoeringsconsequenties van het tweede spoedwetsvoorstel Tijdelijke wet Tweede Kamerverkiezing covid-19 samen met de VNG in beeld te brengen. Het gaat om de aanvullende maatregelen van briefstemmen voor kiezers van 70 jaar en ouder en vervroegd stemmen op 15 en 16 maart 2021 in het stemlokaal.

Naar aanleiding hiervan heeft VNG Realisatie de afgelopen weken een quickscan uitgevoerd op de uitvoerbaarheid van dit wetsvoorstel. Hierbij bieden wij u het rapport van VNG Realisatie aan.

VNG Realisatie komt tot een aantal bevindingen en conclusies:

- De maatregelen uit de huidige Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 en de voorgestelde aanvullende maatregelen van briefstemmen en vervroegd stemmen vormen een grote extra belasting voor de gemeentelijke organisatie. Met de huidige Tijdelijke wet wordt het een stuk moeilijker om stembureauleden en stemlocaties te vinden, met de aanvullende maatregelen wordt deze uitdaging nog groter gemaakt;
- De stapeling van alle onderdelen van de verschillende maatregelen heeft voor gemeenten een grote uitvoeringsconsequentie. Deze stapeling, in combinatie met het gebrek aan duidelijkheid en de toenemende tijdsdruk, beïnvloedt de uitvoerbaarheid van het huidige voorgestelde pakket negatief en brengt ook risico's met zich mee. Dit geldt zowel voor de belastbaarheid van de medewerkers en de voorbereiding bij gemeenten als ook voor de stemprocedure en het tellen van de stemmen. Gemeenten vragen zich af wat de noodscenario's zijn als het op een van de onderdelen niet goed gaat;

- Gelet op de verwachte effecten van het wetsvoorstel zijn er ook mogelijk nadelige gevolgen voor een zorgvuldige stemprocedure en het vaststellen van de verkiezingsuitslag. Kiezers krijgen nu verschillende opties voor het stemmen geboden en er zijn zorgen of het straks goed duidelijk is wat er van de kiezer verwacht wordt. Maar vooral de telprocessen worden erg complex. Het risico is dat de voorlopige uitslag niet tijdig is, te veel afwijkt van de definitieve uitslag, of dat er later hertellingen plaats moeten vinden en dat heeft mogelijk negatieve gevolgen voor de perceptie van de betrouwbaarheid van de verkiezingsuitslag;
- De onvoorspelbaarheid van de situatie in maart 2021 maakt het geheel nog complexer. Het is niet in te schatten hoe de situatie is waarin Nederland zich op dat moment bevindt en dat geeft onzekerheid.

In het rapport concludeert VNG Realisatie dat het organiseren van de verkiezingen in deze tijd veel van gemeenten vraagt en ook risico's met zich meebrengt. De bevindingen roepen de vraag op of de grote uitvoeringsconsequenties die nu op gemeenten afkomen, in verhouding staan tot het beoogde doel en of de verschillende onderdelen nog goed uitvoerbaar zijn. Vanuit het uitvoerbaarheidsperspectief staat de haalbaarheid van het wetsvoorstel ter discussie, zeker gezien de beperkte tijd die er nog is om de grote veranderingen te implementeren.

VNG Realisatie doet een aantal aanbevelingen aan de minister die erop gericht zijn de uitvoeringsconsequenties voor gemeenten binnen het kader van het wetsvoorstel te verminderen. Wij verwijzen verder naar het rapport voor deze aanbevelingen.

Wij vertrouwen erop dat u bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel en de uitwerking van de maatregelen terdege rekening houdt met de bevindingen, conclusies en aanbevelingen van VNG Realisatie en bereid bent daarop te acteren.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

P.W. Jeroense
Plaatsvervangend algemeen directeur

